

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 06-05-2020 r.

Adam Bodnar

VII.519.4.2020.PKR

**Pan
Zbigniew Ziobro
Prokurator Generalny**

ePUAP

Szanowny Panie Prokuratorze Generalny,

Rzecznik Praw Obywatelskich powołany jest do ochrony praw i wolności człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji RP oraz innych aktach normatywnych¹. Prawidłowe działanie prokuratury ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia ochrony praw jednostki. Niewątpliwie kwestia postępowań dyscyplinarnych wszczynanych wobec prokuratorów, należy do istotnych spraw związanych z funkcjonowaniem demokratycznego państwa prawnego. Na podstawie skarg obywateli oraz doniesień medialnych² **Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił z własnej inicjatywy podjąć sprawę prawidłowości powołania rzeczników dyscyplinarnych prokuratury.**

Sposób powołania rzeczników dyscyplinarnych reguluje ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. *Prawo o prokuraturze* (Dz. U. 2019 poz. 740 ze zm., dalej jako: prawo o prokuraturze). Rzecznikami dyscyplinarnymi są: rzecznik dyscyplinarny Prokuratora Generalnego, pierwszy zastępca rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego oraz zastępcy rzecznika dyscyplinarnego, po jednym dla każdego okręgu regionalnego. Rzeczników dyscyplinarnych powołuje Prokurator Generalny na okres kadencji, spośród prokuratorów (art. 153 § 1). Kadencja rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego

¹ Art. 208 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r., poz. 627, dalej jako: ustawa o Rzeczniku).

² OKO.press ujawnia: Aż 10 z 11 rzeczników dyscyplinarnych powołano wbrew prawu. Ziobro ma problem; <https://archiwumosiatskiego.pl/wpis-w-debacie/oko-press-ujawnia-az-10-z-11-rzecznikow-dyscyplinarnych-powolano-wbrew-prawu-ziobro-ma-problem/>; data ostatniego dostępu 5.05.2020 r.

i pierwszego zastępcy rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego trwa 6 lat, natomiast kadencja zastępców rzecznika powołanych dla danego okręgu regionalnego trwa 4 lata (art. 153 § 2).

Z doniesień medialnych³ wynika, iż mimo powyższego uregulowania, w prokuraturze zastępcy rzecznika dyscyplinarnego nie są powoływani na kadencje. Są tylko pełniącymi obowiązki, lub pełniącymi funkcje rzeczników, choć takiej funkcji nie przewiduje artykuł 153 prawa o prokuraturze.

Z informacji dostępnych na stronach internetowych Prokuratury Krajowej oraz poszczególnych Prokuratur Regionalnych wynika, iż zastępcą rzecznika dyscyplinarnego w Krakowie jest Pani prokurator - Małgorzata Ciężkowska – Gabryś, w Łodzi pełniącym funkcję zastępcy rzecznika dyscyplinarnego jest Pan prokurator - Rafał Sławnikowski, w Rzeszowie zastępcą rzecznika dyscyplinarnego jest Pan prokurator - Maciej Jaskulski, w Szczecinie pełniącą funkcję zastępcy rzecznika dyscyplinarnego jest Pani prokurator - Magdalena Blank, w Warszawie zastępcą rzecznika dyscyplinarnego jest Pani prokurator - Małgorzata Ziółkowska-Siwczyk; w Poznaniu p.o. Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego jest Pani prokurator - Joanna Komolka. Brak jest informacji o osobach powołanych na stanowisko zastępcy rzecznika dyscyplinarnego w Prokuraturach Regionalnych w Białymstoku, w Gdańsku, w Katowicach, w Lublinie i we Wrocławiu.

Rzecznicy dyscyplinarni samodzielnie podejmują decyzje o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, odmowie jego wszczęcia, o umorzeniu postępowania, wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, czy o skierowaniu do sądu dyscyplinarnego wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej. Brak jest także ograniczeń w podejmowanych przez nich działaniach w toku postępowania przed sądami dyscyplinarnymi. Z uwagi na powyższe, zasadnym jest, aby rzecznicy dyscyplinarni byli powoływani na pełne kadencje, tak aby zapewniona im była pełna niezależność w podejmowanych działaniach i by nie istniała obawa, iż mogą być odwołani ze stanowiska w momencie, gdy ich działania nie spotkają się z akceptacją przełożonych.

W trosce o prokuratorów, wobec których postępowania dyscyplinarne oraz czynności wyjaśniające podejmują rzecznik dyscyplinarny Prokuratora Generalnego i jego zastępcy, a także w interesie samego rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego i jego

³ *Ibidem.*

zastępców, którzy podejmują aktywne działania w związku z powierzonymi im stanowiskami, Rzecznik Praw Obywatelskich chciałby uzyskać informację czy rzecznicy dyscyplinarni zostali powołani zgodnie z przewidzianą w prawie o prokuraturze procedurą. Jeśli bowiem rzecznicy dyscyplinarni podejmują czynności bez właściwego powołania, to należy uznać, iż działają z przekroczeniem uprawnień, a podejmowane przez nich działania stanowią nadużycie władzy. Jeśli bowiem rzecznicy dyscyplinarni podejmują czynności bez ustawowego umocowania, to wówczas należy uznać, że powołania te były wadliwe prawnie, zaś powołany na stanowisko prokurator podejmuje czynności wyjaśniające i dyscyplinarne bez wymaganej podstawy prawnej. Co za tym idzie, wszelkie te czynności będą obciążone wadą prawną, która w sposób nieuchronny zagraża prawidłowości prowadzonych i zakończonych dotychczas postępowań. Budzi to poważny niepokój Rzecznika Praw Obywatelskich przede wszystkim z uwagi na ochronę praw obywatelskich i poszanowanie podstawowych reguł demokratycznego państwa prawa (art. 2 Konstytucji RP).

Biorąc pod uwagę powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o Rzeczniku, zwracam się do Pana o niezwłoczne przesłanie Rzecznikowi Praw Obywatelskich kopii uchwał w przedmiocie wyboru rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego i jego zastępców, bądź też informację o ich braku. Wyjaśnienie tej kwestii leży w interesie publicznym oraz wszystkich zainteresowanych osób z uwagi na ochronę ich praw.

Łączę wyrazy szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/